

OPOLSKI WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
INSPEKCJI HANDLOWEJ
45-068 Opole, ul. 1 Maja 1
tel./fax 077 454 50 88, 077 454 50 89

Wysłano dnia
2012 -11- 13

POLECONA ZA
POTWIERDZENIEM
ODBIORU

Opole, 2012.11 13

ZNG.8361.148.2012

PRIORYTET

DECYZJA Nr 29/2012

Działając na podstawie:

- art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (tekst jednolity z 2005r. Dz. U. Nr 187, poz. 1577 ze zm.)
- art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2000r. Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.)

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej :

po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wymierza przedsiębiorcy Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, NIP 7540335794, 46-053 Chrzastowice, ul. Dworcowa 28, karę pieniężną w wysokości 500,00 złotych (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do

- art. 3 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 853/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE. L Nr 165 z dnia 30 kwietnia 2004 r., s. 1),

- art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t. j. Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, ze zm.), (zwanej dalej: *ustawą o jakości handlowej*),

- art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219, ze zm.).

W czasie kontroli zakwestionowano sposób oznakowania opisanej w sentencji 1 partii wafli ryżowych ze słonecznikiem, oferowanej w opakowaniach jednostkowych, która pod względem oznakowania nie odpowiadała jakości handlowej z uwagi na zamieszczenie na etykiecie informacji „lekki” oraz „z natury bezglutenowy”. Przebieg oraz ustalenia poczynione w toku kontroli zostały opisane w protokole kontroli nr ŻNG.8361.148.2012, który został bez uwag odebrany i podpisany w dniu 27.04.2012r. przez osobę upoważnioną do reprezentowania *strony* w trakcie kontroli.

W piśmie z dnia 12.06.2012r. (stanowiących odpowiedź na wystąpienie pokontrolne) producent oświadczył, że na wszystkich opakowaniach wafli ryżowych zostały naniesione poprawki polegające na zlikwidowaniu słowa „lekkie,” oraz zmieniono sformułowanie dotyczące bezglutenowości w związku z Rozporządzeniem WE 41/2009 z dnia 20 stycznia 2009r. (Dz. Urz. U E. L 16 z 12 stycznia 2009, s. 3, sprostowanie Dz. Urz. U E. L 171 z 1 lipca 2009, s. 48), (zwanego dalej: *rozporządzeniem 41/2009*).

Niezależnie od powyższego producent dostarczył poprawione etykiety, oraz poinformował, że jest w trakcie uzyskania licencji na znak „przekreślonego kłosa”, który będzie umieszczany na opakowaniach produktów bezglutenowych.

W oparciu o zebrany w toku kontroli materiał dowodowy *Wojewódzki Inspektor* uznał za zasadne wszczęcie postępowania w sprawie wymierzenia *stronie* kary pieniężnej za wprowadzenie do obrotu ww. artykułu rolno – spożywczego, który nieodpowiadał jakości handlowej. Pismem z dnia 16 października 2012r. *Wojewódzki Inspektor* zawiadomił o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40 a ust. 1 pkt 3 *ustawy o jakości handlowej*. *Strona* w powyższym zawiadomieniu została także poinformowana, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, przysługuje jej na podstawie art. 10 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszenia żądań.

Mając na uwadze, iż ciągłość postępowania administracyjnego jest istotnym czynnikiem zapewniającym możliwość rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej, w. organach obowiązujących, terminów, *Wojewódzki Inspektor* wyznaczył *stronie* 10 - dniowy termin do zapoznania się z dowodami zebranymi w sprawie, liczony od dnia doręczenia pisma o wszczęciu postępowania administracyjnego.

Strona w odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w dniu 8.11.2012r. dostarczyła zeznanie o wysokości osiągniętych dochodów za 2011r.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej ustalił i stwierdził co następuje:

Strona jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 43¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zm.), podlegającym wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, która w należącym do niej sklepie wprowadziła do obrotu 1 partię artykułu rolno-spożywczego nieodpowiadającego jakości handlowej deklarowanej na opakowaniu oraz wymaganej na mocy obowiązujących przepisów.

Art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej stanowi, „Kto wprowadza do obrotu artykuły rolno – spożywcze, nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości

handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno – spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł”.

Mając na uwadze treść art. 3 ust. 8 oraz art. 17 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 200r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE. L31 z 1 lutego 2002r. s.1 ze zm), (zwanego dalej: rozporządzeniem nr 178/2002) oraz art. 3 pkt 4 ustawy o jakości handlowej należy uznać, że w świetle prawa żywnościowego pojęcie wprowadzania do obrotu dotyczy każdego jego etapu. Pojęcie wprowadzania na rynek oznacza odpłatne bądź wolne od opłat udostępnianie produktu osobom trzecim, a wprowadzającym do obrotu, o którym mowa w art. 40 a ust.1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, jest każdy podmiot dokonujący sprzedaży, w tym m.in. każdy sprzedawca detaliczny. Podkreślić należy, że sama treść wyżej zacytowanego art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej również przemawia za przyjęciem takiego stanowiska. Z przepisu tego wynika bowiem wyraźnie, że wprowadzającym do obrotu może być nie tylko producent, ale również inny podmiot uczestniczący w obrocie gospodarczym artykułami rolno-spożywczymi.

Stanowisko w kwestii interpretacji art. 17 i ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002 zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w swoim wyroku z dnia 4 sierpnia 2010 r. (sygn. VI SA/Wa 894/10), stwierdził co następuje: „mając na względzie, że dobro klienta jest nadrzędne w obrocie artykułami rolno-spożywczymi, przepis ten należy rozumieć jako wskazanie, że na wszystkich etapach – począwszy od produkcji, a skończywszy na dystrybucji – wszystkie podmioty biorące udział w obrocie odpowiedzialne są za zadośćuczynienie nadrzędnemu celowi. Każdy z tych podmiotów – producent, przetwarzający i dystrybutor – obarczony jest obowiązkiem przestrzegania procedur związanych z bezpieczeństwem żywności. Nie ma przy tym znaczenia na jakim etapie powstała nieprawidłowość”.

Orzeczenie to dotyczy czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt. 4 ustawy o jakości handlowej, jednakże przedstawiona w nim wykładnia, w ocenie Wojewódzkiego Inspektora, znajduje zastosowanie również w niniejszej sprawie.

Art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej formułuje nakaz, z którego wprost wynika, że wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Według art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, jakość handlową artykułu wyrażają „cechy artykułu rolno - spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi”.

Artykuł 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz. Urz. UE. L 404 z 30 grudnia 2006 s. 9, sprostowanie: Dz. Urz. UE.L. 12 z 18 stycznia 2007 r. s.3. ze zm.), (zwanego dalej: rozporządzeniem w sprawie oświadczeń żywieniowych) podaje definicje oświadczenia żywieniowego i oświadczenia zdrowotnego, natomiast artykuł 5 cytowanego rozporządzenia określa ogólne warunki stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych w oznakowaniu środków spożywczych.

Artykuł 6 w.w rozporządzenia stanowi, że oświadczenia żywieniowe i zdrowotne muszą opierać na ogólnie przyjętych dowodach naukowych i być nimi potwierdzone. Podmiot działający na rynku spożywczym, który zamieszcza oświadczenia żywieniowe lub zdrowotne uzasadnia stosowanie tych oświadczeń.

Niemniej zgodnie z wymogami art 46 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity z 2010r. Dz. U, Nr 136, poz.914 ze zm) oznakowanie środka spożywczego nie może wprowadzać w błąd w szczególności przez sugerowanie, że środek spożywczy posiada szczególne właściwości, jeżeli wszystkie podobne środki spożywcze posiadają takie właściwości oraz zawierać oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych niezgodnych z przepisami rozporządzenia w sprawie oświadczeń żywieniowych.

Ponadto zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 z dnia 20 stycznia 2009 r. dotyczącego składu i etykietowania środków spożywczych odpowiednich dla osób nietolerujących glutenu; (Dz. Urz.UE L 16 z 12 stycznia 2009, s 3, sprostowanie Dz. Urz. UE L 171 z 1 lipca 2009r., s.48) środki spożywcze, które zostały specjalnie opracowane, przetworzone lub przygotowane, tak aby spełniać potrzeby żywieniowe osób nietolerujących glutenu, oraz wprowadzane do obrotu jako takie, powinny być oznaczane jako „produkt o bardzo niskiej zawartości glutenu” lub „produkt bezglutenowy”.

Mając na uwadze ustalenia kontroli oraz treść przytoczonych przepisów Wojewódzki Inspektor uznał, że zachowanie strony wypełniło znamiona czynu, o którym mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, a naruszenie przepisów o jakości handlowej, których się dopuściła jest na tyle istotne, że koniecznym jest nałożenie na nią kary pieniężnej

Stwierdzone nieprawidłowości w oznakowaniu w istotny sposób naruszały interesy konsumentów, uniemożliwiając im dokonanie świadomego wyboru na podstawie rzetelnie uwidocznionych, niezbędnych danych o produkcie.

Zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej ustalając wysokość kary, Wojewódzki Inspektor uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność strony na rynku artykułów rolno – spożywczych i wielkość jej obrotów.

Oceniając **stopień szkodliwości czynu** polegającego na wprowadzeniu do obrotu artykułu rolno – spożywczego nieodpowiadającego jakości handlowej deklarowanej na opakowaniu i niezgodnej z rozporządzeniem w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych Wojewódzki Inspektor uznał, iż jest on średni, bowiem konsument głównie na podstawie oznakowania produktu podejmuje decyzję o jego zakupie. Żywność, która jest promowana przy użyciu odpowiednich oświadczeń może być postrzegana przez konsumentów jako produkt o korzystniejszych właściwościach odżywczych lub zdrowotnych niż podobne produkty. Oświadczenie żywieniowe może skłonić konsumenta do podejmowania decyzji, które wpłyną bezpośrednio na całkowitą ilość spożywanych produktów. Według punktu 23 preambuły do rozporządzenia nr 178/2002 bezpieczeństwo i zaufanie konsumentów we Wspólnocie i w państwach trzecich ma najważniejsze znaczenie.

Nadto art. 8 rozporządzenia nr 178/2002 stanowi, iż prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Naruszenie interesów i praw konsumentów następuje poprzez nieprzestrzeganie przepisów określających jakość handlową, a także nierzetelne informowanie w oznakowaniu o cechach czy właściwościach produktu, których w rzeczywistości on nie posiada, lub posiada, ale na poziomie innym niż deklarowany. Jednym z podstawowych praw konsumentów jest prawo do bezpieczeństwa ekonomicznego, którego częścią składową jest możliwość świadomego podejmowania decyzji w zakresie dokonywania wyboru dóbr i usług.

Stopień zawinienia w przypadku wprowadzenia do obrotu produktu nie odpowiadającego jakości handlowej deklarowanej na opakowaniu Wojewódzki Inspektor ocenił jako średni. Faktem jest, że wady powstały na etapie produkcji środka spożywczego, a strona była nabywcą gotowych towarów, a nie ich producentem i nawet przy zachowaniu szczególnej staranności w ramach prowadzonej działalności handlowej nie miała wpływu na jakość kwestionowanego towaru i sposób jego oznakowania. Niemniej jednak w ocenie Wojewódzkiego Inspektora strona jako profesjonalista zajmujący się obrotem środkami spożywczymi, powinna znać obowiązujące w tym zakresie przepisy i stosować je odpowiednio. Konsument ma prawo oczekiwać od sprzedającego

zachowania wysokiego standardu w zakresie weryfikacji sprzedawanych przez niego produktów. Winę strony należy oceniać w kontekście niedołożenia wystarczających starań, mających na celu zapobieżenie nieprawidłowości dotyczących zakwestionowanego produktu. Przyjęte przez ustawodawcę brzmienie art. 40 a ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm nępięający, na tym, iż każdy w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzania do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiedniej jakości, podlega karze określonej w tym przepisie. Dlatego też przy określaniu wysokości sankcji bierze się pod uwagę stopień zawinienia, który nie jest ustalany w chwili samego wymierzania sankcji jako takiej, ale na późniejszym etapie postępowania, to jest w momencie określania jej wysokości. Należy zatem zauważyć, że ustawodawca zakłada istnienie stopnia zawinienia w każdej sytuacji wymierzania kary pieniężnej z tytułu naruszania przepisów prawa żywnościowego, a rolą organu stosującego prawo i wymierzającego karę pieniężną jest jedynie miarkowanie wymiaru sankcji. Obowiązek zapewnienia zgodności artykułów rolno-spożywczych z wymaganiami prawa żywnościowego w zakresie jakości handlowej spoczywa na każdym podmiocie działającym na rynku spożywczym, także na etapie handlu detalicznego, zatem strona, jako przedsiębiorca mający duży udział w rynku obrotu artykułami rolno-spożywczymi, powinna dołożyć wszelkich starań przy doborze producentów, od których nabywa towary, w celu zabezpieczenia interesów konsumentów.

Zakres naruszenia Wojewódzki Inspektor ocenił jako istotny z punktu widzenia właściwości produktu i uznał, że strona wprowadzając do obrotu artykuł – rolno spożywczy - wafle ryżowe ze słonecznikiem produkcji firmy Kupiec Sp. z o. o., dopuściła się istotnego naruszenia wymagań w zakresie jakości produktu. Naruszenie praw konsumentów nastąpiło poprzez nieprzestrzeganie przepisów określających jakość handlową, godząc także w ich ekonomiczny interes. *Wojewódzki Inspektor* uznał, iż nierzetelne informowanie w oznakowaniu o cechach czy właściwościach artykułu rolno spożywczego, godzi w obowiązek zapewnienia zgodności oferowanych towarów z wymogami polskiego jak i europejskiego prawa żywnościowego. Prawo to nie przewiduje możliwości zwolnienia się z tego obowiązku i stanowi, że jego celem jest ochrona interesów konsumentów.

Przesłanka odwołująca się do **dotychczasowej działalności podmiotu** działającego na rynku artykułów rolno – spożywczych wymaga dostosowania sankcji do konkretnego przedsiębiorcy. W aspekcie rozpatrywanej sprawy, *Wojewódzki Inspektor* wziął pod uwagę fakt, iż przedsiębiorca po raz pierwszy naruszył przepisy z zakresu ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych a działalność na rynku prowadzi od wielu lat.

Wielkość obrotów przedsiębiorcy określa jego pozycję na rynku, pozwala na dostosowanie wymiaru kary, do jego możliwości, przyczyniając się do urzeczywistnienia funkcji prewencyjnej kary. Ustalając wysokość kary *Wojewódzki Inspektor* wziął pod uwagę wielkość przedsiębiorcy, klasyfikując go jako małego przedsiębiorcę. Zgodnie z art. 105 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity z 2010r. Dz. U. Nr. 220, poz. 1447, ze zm.) za małego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczył równowartości w złotych 10 milionów euro.

W myśl przytoczonego art. 40 a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej maksymalna wysokość kary mogłaby wynieść pięćkrotną wartość korzyści majątkowej uzyskanej, lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie zakwestionowanego artykułu rolno – spożywczego do obrotu, nie mniej, jednak niż 500 zł. Nałożona kara stanowi wartość minimalną, przewidzianą zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej.

Wojewódzki Inspektor uwzględniając poziom szkody grożącej potencjalnym nabywcom oraz wartość uzyskanych przez stronę w 2011 r. obrotów uznał, iż kara w kwocie określonej w sentencji decyzji mieści się w ustawowo wyznaczonych granicach – jest adekwatna do stwierdzonych

1

Pouczenie:

Otrzymują